

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ แนวคิด รูปแบบ และวิธีการจัดการศึกษาในโรงเรียนพื้นที่สูง
ที่มีนักเรียนหลายเผ่าเรียนรวมกัน

ชื่อผู้เขียน นายทวีศักดิ์ ไชยเขียว

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ ดร.อรรถพร พงษ์วาท ประธานกรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศพล อารินิจ กรรมการ

อาจารย์อ้ออาจ โฆษณุนันท์ กรรมการ

บทคัดย่อ

โดยเฉพาะเจาะจงของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ว่าด้วยการจัดการศึกษาของโรงเรียนแม่แม่วิทยา ซึ่งเป็นหนึ่งในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย และจังหวัดอื่น ๆ ในภาคเหนือ ที่เป็นพื้นที่สูงมีนักเรียนหลายเผ่าเรียนรวมกัน การศึกษาดังกล่าวดำเนินไปภายใต้บริบทของแนวคิด และทฤษฎีการจัดการศึกษาในโรงเรียนสำหรับชาวเขาโดยทั่วไป บนข้อสันนิษฐานเบื้องต้นว่าการจัดการศึกษาในโรงเรียนพื้นที่สูงที่มีนักเรียนหลายเผ่าเรียนรวมกันนั้น จะต้องมีลักษณะพิเศษที่แตกต่างไปจากการจัดการศึกษาของ โรงเรียนที่มีเด็กนักเรียนชาวเขาเผ่าหนึ่งเผ่าใด หรือส่วนใหญ่มีเด็กนักเรียนชาวเขาเผ่าหนึ่งเป็นหลักเรียนอยู่และโรงเรียนพื้นราบโดยทั่วไป นั่นก็คือมีเนื้อหาสาระ รูปแบบและวิธีการสอดคล้องกับวิถีชีวิต และไม่ทำลายวัฒนธรรมของชนเผ่า แต่จากการศึกษากลับพบว่าการจัดการศึกษาในโรงเรียนพื้นที่สูงที่มีนักเรียนหลายเผ่าเรียนรวมกันครั้งนี้ก็ไม่ได้แตกต่างไปจากการจัดการศึกษาในโรงเรียนแบบอื่น ๆ แต่อย่างใด แม้จะมีหน่วยงานบางหน่วยงาน เช่น กรมการศึกษานอกโรงเรียน กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดน หรือภาคเอกชน ฯลฯ ซึ่งดูเหมือนว่าจะมีการจัดในรูปแบบและวิธีการที่หลากหลายออกไปบ้างก็ตาม แต่โดยเนื้อหาสาระแล้วก็ยังคล้ายคลึงมากกว่าต่างกันอยู่ดี จากการศึกษาเอกสารรวมไปถึงการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องในพื้นที่แหล่งต่างๆ ก็มีความเห็นร่วมกันว่าควรจะมีรูปแบบและวิธีการที่แตกต่างออกไป ตามลักษณะของชนเผ่า ที่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาอันเป็น

“ความฝันของแผ่นดิน” ข้อค้นพบในการศึกษาครั้งนี้บ่งชี้ “ความฝัน” ที่ว่ายังอยู่อีกยาวไกล จึงเป็นข้อท้าทายสำหรับทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับชาวเขา โดยเฉพาะสำหรับโรงเรียนที่มีนักเรียนหลายเผ่าเรียนรวมกัน ที่จะนำแนวคิด หลักการและทฤษฎีทั้งหลายที่ผู้ศึกษาได้ประมวลมาไว้ในการศึกษาครั้งนี้ไปสู่การปฏิบัติให้ได้หรือให้ได้มากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ แม้ว่าภารกิจจะยาก และไม่สามารถจะทวนกระแสหลักของการจัดการศึกษาระบบราชการได้ทั้งหมดก็ตาม แต่ก็จำเป็นต้องมีความพยายามอย่างจริงจังมากขึ้นในอันที่จะส่งเสริม สนับสนุนให้เกิดการคิดค้น และ/หรือแสวงหาแนวทางปฏิบัติที่น่าจะเป็นไปได้ จากจุดเล็ก ๆ ที่ใดที่หนึ่ง จากนั้นจึงค่อยแผ่กระจายออกไปในวงกว้างมากขึ้น ๆ ในที่สุด

Independent Study Title	Perspectives, Models and Methods of Running a Highland School for Multitribal Students	
Author	Mr.Tawisak Chaikiew	
M.Ed.	Educational Administration	
Examining Committee	Assoc.Prof.Dr.Annop Pongwat	Chairman
	Assist.Prof.Dr.Thosapol Arreenich	Member
	Lect. Ong-Ard Kosashunhanan	Member

Abstract

This study examined perspectives, models and methods of administering highland schools with multitribal students with particular reference to Mae-Aeb Wittaya School under the Office of Chiangsaen District Primary Education, Chiang Rai Province. It was undertaken within the context of national past and present efforts in providing education for tribal students. Theoretically speaking , the study hoped to find uniquely different perspectives, models and methods both in the specific school under study and other tribal and regular lowland schools so that they would be specifically relevant to communities they were located and supposed to serve.

However, documentary reviews and additional interviews with certain related personnel revealed that in schools with multitribal students they were not significantly different from those operating in other tribal and regular lowland schools. Certain government agencies such as the Border Patrol Police, Non-formal Education

Department, etc. seemed to offer a variety of educational programs for tribal communities.

However, in essence and because of the predominance of centrally administered educational efforts, educational provision and services provided by such agencies were not significantly different either.

Therefore, and as suggested by academics and interviewees, a commonly held view emerged that to be truly effective and relevant to specific communities educational perspectives, models and methods must be seriously reformed and tailored to authentically suit each geographical, cultural and social locality. The study findings, thus, pose serious challenges for all involved in providing education for tribal schools, especially those with multitribal students. They must take it as an immediate task to learn to appreciate the relevance and richness of ideas, principles and theories already proposed by a number of outstanding academics and practitioners if education reform ideals will be materialized. Attempts to seriously implement those noble ideas and principles in multitribal schools may constitute a small step in the long journey. But success on a grand scale will not be possible without small-scale successes. And it is worth an effort.